

Landbruksnytt

Østre Toten kommune • juni 2024

Innhold i dette landbruksnytt

Bli med på «Helt på jordet»!	1
Prosjekt for innsamling av piggtråd	2
Fornyng av autorisasjonsbevis plantevernmidler på nett	2
Tilskudd til drenering av jordbruksjord	2
Ønsker du besøk fra Innovasjon Norge i høst?	3
Fjernng av kantsoner er søknadspliktig.....	3
Skogfond og tilskudd	4
Miljøtilskudd i skog	4
Bondens nettverk – når du trenger støtte!	5
Lagring av rundballer.....	5
Unngå at landbruksplast spres i naturen.....	5
Bekjempelse av kjempebjørnekjeks og andre fremmede arter – grunneiers ansvar.....	6
Saker som skal på høring	6
Ferietid på landbrukskontoret	6
VIKTIGE (SØKNADS)FRISTER.....	7
Kontakt oss!	7

Bli med på «Helt på jordet»!

Lørdag 24. august er det for fjerde gang duket for årets store matfest – «Helt på jordet». Vi håper så mange som mulig stiller opp om arrangementet, enten det er som utstiller, som frivillig, eller som besøkende. Dette er et fantastisk utstillingsvindu for landbruksnæringa i Østre Toten kommune!

Har du lyst til å stille ut eller delta som frivillig? Les mer på festivalens nettside [Helt på jordet](#).

Festivalen arrangeres av faglagene i landbruket, Mat fra Toten, Lena Handelsstandsforening og Østre Toten kommune.

**HELT
PÅ JORDET**

Prosjekt for innsamling av piggråd

Kommunen har i sommer et prosjekt der innbyggere kan få betalt for piggråd de samler inn fra naturen. Spesielt i utmark er det et problem at mange gjerder er dårlig vedlikeholdt, og at piggråden er til fare for vilt og beitedyr.

Det er ditt ansvar som grunneier å fjerne ødelagte piggrådsgjerder, men vi vet at dette ofte ikke blir prioritert. I andre tilfeller kan det være ønskelig å fjerne piggråd på gjerder som er i god stand, men som ikke lenger er i bruk. Nå kan du kanskje få hjelp til dette!

For å få betalt for innsamlet piggråd, må den som har samlet piggråden ha skriftlig tillatelse fra grunneier til å fjerne piggråden. **Det kan derfor hende du blir kontaktet av noen i sommer som spør om å få lov til å fjerne piggråd på din eiendom.** Du kan selvfølgelig også selv samle inn og levere piggråd fra egen eiendom.

Det er bare innbyggere i Østre Toten som kan få «piggrådpant». I tillegg til tillatelse fra grunneier må man også legge ved bilder fra stedet piggråden er fjernet, og kvittering fra Metallco på innlevering.

Vi håper alle er positive til at vi nå kan få fjernet mye gammel piggråd fra naturen!

⇒ *Kontakt:* [Marte Marie Taralrud](#)

Fornyning av autorisasjonsbevis plantevernmidler på nett

Det nettbaserte autorisasjonskurset er nå tilgjengelig igjen. Det er bare gjort enkelte tekniske justeringer i denne omgang, hvilket betyr at kurset innholdsmessig fortsatt er i sin gamle form.

Mattilsynet er kjent med at dette gjør at det er lenker som ikke fungerer, og at kurset fortsatt vil inneholde enkelte feil (f.eks. når det gjelder hvor ofte sprøyta må funksjonstestes). Ut fra en totalvurdering mener Mattilsynet likevel det er bedre å ha et tilgjengelig kurstilbud enn å stenge nettkurset fullstendig inntil det finnes et oppdatert kurs, siden det vil ta tid å få dette på plass.

Tilskudd til drenering av jordbruksjord

God drenering er avgjørende for å kunne øke produksjonen, og et viktig tiltak for å tilpasse jordbruket til et klima med stadig kraftigere og hyppigere nedbørsperioder. God drenering reduserer erosjonsfaren, og bidrar til bedre vannkvalitet i nærliggende vassdrag.

Hvis du leier eller eier jordbruksareal som tidligere er grøftet, kan du søke tilskudd til drenering. Dette kan du gjøre [elektronisk via Altinn](#).

For å få utbetalt tilskuddet, må du sende inn en skriftlig anmodning. Dette kan du gjøre når du har fått innvilget dreneringssøknaden din og kan dokumentere gjennomført arbeid. Vi ønsker at du ber om utbetalingen digitalt. Vi minner også om at du må legge ved [det obligatoriske rapporterings skjemaet](#).

Satser for drenering

Tilskudd til drenering av jordbruksjord, avgrenset til systematisk grøfting, profilering og omgraving, utgjør inntil 4 000 kroner per dekar. Ved annen grøfting kan du få 61 kroner per løpemeter grøft, begrenset oppad til 4 000 kroner per dekar.

Mer informasjon om ordningen og søknadsskjema finner du [Landbruksdirektoratets nettside](#). Det er løpende søknadsfrist.

⇒ *Kontakt:* [Eirin S. Trannum](#)

Ønsker du besøk fra Innovasjon Norge i høst?

Saksbehandlerne hos Innovasjon Norge har i vår prioritert å behandle søknadene som har kommet inn, for å holde saksbehandlingstiden nede. Til høsten vil de prioritere dager ute, for å veilede gårdbrukere som har planer om prosjekt de vurderer å søke støtte til.

Innovasjon Norge ønsker beskjed fra kommunen innen 1. september om hvem som gjerne vil at de skal komme på besøk. **Hvis du ønsker besøk fra Innovasjon Norge, gi beskjed til Marte Marie innen mandag 26. august, slik at vi kan få planlagt en besøksdato til høsten.**

På [Innovasjon Norges nettside](#) finner du mer informasjon om hvem som kan få midler, hva de kan finansiere, forutsetninger osv. for tradisjonelt landbruk og for tilleggsnæring.

⇒ *Kontakt:* [Marte Marie Taralrud](#)

Fjerning av kantsoner er søknadspliktig

Kantsoner langs elver, bekker og innsjøer er viktige for naturmangfoldet både på land og i vannet. Trær og busker stabiliserer kanten av elver og bekker, reduserer faren for utrasing og erosjon, og kan fungere som flomdemper. Kantsoner bidrar også til å redusere avrenning av matjord og næringsstoffer fra dyrka mark.

For å ivareta alle disse funksjonene er det viktig at kantsoner opprettholdes og ivaretas. Fjerning av kantvegetasjon langs vassdrag er derfor søknadspliktig. Dette gjelder all fjerning av kantvegetasjon som går ut over vanlig skjøtsel av kantsonen. Du kan drive skjøtsel av kantvegetasjonen ved plukkhogst uten å søke, så lenge høstingen ikke øker avrenningen til vassdraget eller medfører en endring i livsvilkår for planter og dyr.

Du finner mer informasjon om kantsoner og hvordan du kan søke om å få fjerne kantvegetasjon hos Statsforvalteren i Innlandet:

- [Kantvegetasjon langs vassdrag må bevares](#)
- [Kantsoner langs vassdrag i jordbrukslandskap](#)

Hvis kantsoner fjernes uten at du har søkt og fått tillatelse, kan statsforvalteren vurdere å sende saken over til Norges vassdrags- og energivesen (NVE) for ulovlighetsbehandling.

Vi minner også om at alle tiltak i vassdrag med årssikker vannføring er søknadspliktige etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag. Du kan lese mer om dette [på statsforvalterens nettside](#). Slike tiltak kan også være søknadspliktige til kommunen etter plan- og bygningsloven.

Skogfond og tilskudd

Etter bevilgning av tilskuddsmidler til kommunen i 2024 gir vi inntil 35 % tilskudd til ungskogpleie og 30 % til markberedning, grøfterensk i skog og kunstig kvisting.

Tiltak som er berettiget tilskudd vil bli behandlet fortløpende med utbetaling som tidligere, men tilskudd vil bli godskrevet skogfondskonto mot slutten av året (desember) når vi ser totalbehovet. Hvis behovet for tilskudd er større enn tildelte midler, kan tilskuddssatsen reduseres slik at flest mulig får støtte. Hvis du leverer krav etter 1. desember, kan du ikke forvente å få tilskuddssats for 2024.

Miljøtilskudd i skog

Dette kan du søke tilskudd til

- **Skjøtselstiltak:**
Merkostnader eller tap ved gjennomføring av tiltak for å ivareta og utvikle miljøverdier.
- **Langsiktig bevaring:**
Delvis dekning av økonomisk tap knyttet til bevaring av spesielle miljøverdier, der hensyn til disse krever at skogeier avstår fra hogst eller legger om skogdriften.
- **Villmarkspregede områder:**
Dekning av merkostnader ved skogdrift for å unngå veibygging som vil redusere villmarkspregede områder.

Kort om ordningen

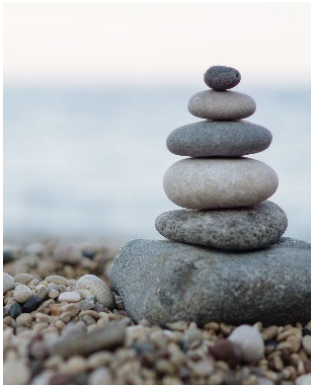
- Tiltak skal ivareta og videreutvikler miljøverdier knyttet til biologisk mangfold, landskap, friluftsliv og kulturminner i skog.
- De ulike miljøtiltakene skal være kartfestet.
- Miljøverdiene må kunne påvises og dokumenteres.
- Merkostnader eller tap skal være tilstrekkelig dokumentert.
- Miljødata knyttet til lokaliteten kan offentliggjøres og brukes til statistikkproduksjon.
- Hvis eiendommen overdras innenfor avtaleperioden, må skogeier gjøre ny eier kjent med tilskuddet og vilkår.
- Nasjonale rammer for tilskuddsutmåling og -sats er gjeldende. Disse kan kommunen gi nærmere veiledning om.
- Det må foreligge en avtale med skogeier.

Til søknaden skal du legge ved nødvendig dokumentasjon om kostnader/merkostnader/tap, og områdene som søkes skal kartfestes. Vi anbefaler at du har dette klart når du skal registrere søknaden.

⇒ *Kontakt:* [Åse Marit Skjølås](#)

Bondens nettverk – når du trenger støtte!

En bonde har et stort ansvar hver eneste dag. Alle bønder kan oppleve en situasjon eller hendelse som gjør at det er vanskelig å håndtere alt alene. Bønder opplever de samme utfordringene som folk flest, for eksempel skilsmisse, sykdom, stress og vanskelige økonomiske situasjoner.

Derfor har vi nå etablert *Bondens nettverk* i Østre Toten. Dette er et lavterskeltilbud for bønder som trenger støtte. Står du selv i en vanskelig situasjon, eller du er bekymret for noen andre? Ikke nøl med å ta kontakt!

Bondens nettverk er aktivt hele året, også i sommerferien.

Les mer om Bondens nettverk her: www.ototen.no/bondensnettverk

Lagring av rundballer

Mange er ferdige med førsteslåtten, og jordene er fulle av rundballer. Vi minner om at det er viktig at rundballene lagres på en trygg måte både for trafikanter og for naturen.

For å unngå avrenning av silopressaft til vassdrag bør rundballene lagres på ugrøfta mark med god drenering, og minst 50 meter (helst 100 meter) fra bekker, elver, kanaler, kummer eller vegggrøfter. De må ikke lagres på dårlig drenert jord med direkte helling til vassdrag på dårlig drenert jord.

Av hensyn til trafikksikkerhet er det ikke tillatt å lagre rundballer helt inntil veger. Det er fastsatt sikkerhetssoner for ulike type veger, der bredden på sonene avhenger av type veg og fartsgrense.

Gamle og ødelagte rundballer utgjør en stor risiko for forurensning til vassdrag, og er ikke et pent innslag i kulturlandskapet. Rundballer regnes som næringsavfall, og er ikke tillatt å brenne. Etter at platen er fjernet må de derfor komposteres eller spres utover jorde for nedmolding. Platen leveres til miljøstasjonen.

[Du finner mer informasjon om sikkerhetssoner, lagring og avhending av rundballer på kommunens nettside.](#)

Unngå at landbruksplast spres i naturen

Det er viktig at platen fra rundballer samles opp og lagres slik at den ikke blåser i stykker og ender opp i naturen. Selv om en stor andel av rundballeplaten i Norge leveres til gjenvinning, er rundballeplast fortsatt en stor kilde til plastforurensning både på land og i vassdragene våre. Dette er skadelig for dyr og for miljøet generelt. Det gir også landbruket et dårlig rykte, siden slik forurensning ofte er godt synlig.

Platen bør håndteres og oppbevares slik at den ikke blir skitten før levering. Husk at all brenning av plast og annet avfall er forbudt.

Ren rundballeplast kan leveres gratis til miljøstasjonene på Kraby eller Dalborgmarka.

Bekjempelse av kjempebjørnekjeks og andre fremmede arter – grunneiers ansvar

Kjempebjørnekjeks (foto: E. Fløistad, NIBIO).

Parkslirekne i blomst
(foto: I.S. Fløistad, Planteforsk).

For noen uker siden sendte kommunen brev til alle grunneiere som har eiendommer der vi kjenner til at det er kjempebjørnekjeks. I brevet beskriver vi hvilke tiltak du kan gjennomføre for å bekjempe planten. Det er helt sikkert flere forekomster av kjempebjørnekjeks i kommunen vi ikke har oversikt over.

Dessverre har vi i Østre Toten også flere andre planter som er uønsket i norsk natur, fordi de fortrenger den lokale, naturlige vegetasjonen. Spansk kjørvel, kjempespringfrø og parkslirekne er blant de artene som begynner å få stor utbredelse her. Brunskogsnegl er også et økende problem mange steder i kommunen.

Det er grunneier som har ansvaret for å bekjempe fremmede arter på sin eiendom. [På kommunens nettside kan du lese mer om hva du kan gjøre for å bli kvitt kjempebjørnekjeks.](#)

I [Plantevernleksikonet](#) finner du informasjon om hvilke tiltak som fungerer best for å bekjempe andre fremmede planter.

Vi oppfordrer deg til å gjøre en innsats på din eiendom hvis du finner arter vi helst vil bli kvitt. Det er en fordel om naboer går sammen om bekjempelse, slik at man unngår spredning tilbake til et område som er «ryddet».

Du må regne med at det tar flere år å bekjempe en forekomst av en uønsket art, siden disse plantene ofte har svært spiredyktige frø som kan spire etter mange år i bakken. Enkelte av plantene sprer seg også via rota.

Planterester og frøkapsler som kan bidra til spredning av en fremmed art, må ikke kastes i hageavfallet. Dette kan du i stedet pakke i tette sekker og levere gratis som restavfall på Kraby miljøstasjon. Det blir da sendt til brenning.

Saker som skal på høring

På grunn av ferieavvikling både i kommunen og hos overordnede myndigheter, vil behandlingen av saker som må sendes på høring ta lenger tid enn ellers i året. Dette gjelder alle nydyrkingsaker og dreneringsaker hvor det er kulturminner på det aktuelle området.

Ferietid på landbrukskontoret

Det er snart ferietid. Her er en oversikt over hvilke uker vi på landbrukskontoret har fri i sommer:

- Ada Engødegård: uke 26 og uke 30-21
- Åse Marit Skjølås: uke 30-32
- Eirin Trannum: uke 28-30, de to siste dagene i uke 31 og hele uke 32
- Marte Marie Taralrud: uke 28-31

VIKTIGE (SØKNADS)FRISTER

- ⇒ **01.08.** Melde inn arealer for nydyrking
- ⇒ **15.09.** Tilskudd til gjødsling av skog
- ⇒ **15.10.** RMP – jordbruksforetak
- ⇒ **31.10.** Tilskudd ved produksjonssvikt
- ⇒ **15.11.** RMP – beitelag
- ⇒ **25.11.** Tilskudd til tettere planting
- ⇒ **25.11.** Tilskudd til miljøtiltak i skog

Kontakt oss!

Østre Toten kommune, plan- og næringsenheten, telefon 611 41 500.

For informasjon om hovedansvarsområder for den enkelte ansatte, se [kommunens nettside](#).

Ada Engødegård, jordbrukssjef

ada.engodegard@ototen.no

tlf 468 36 982

Eirin S. Trannum, saksbehandler landbruk

eirin.trannum@ototen.no

tlf 468 41 498

Marte Marie Taralrud, fagleder landbruk

marte.marie.taralrud@ototen.no

tlf 468 55 927

Åse Marit Skjølås, skogbrukssjef

ase.marit.skjolas@ototen.no

tlf 468 44 731

Vi ønsker alle en riktig god sommer!

